

PODIVUHODNÝ PRÍBEH

(Nora Baráthová)

OSOBY: STAREC, ŽENA, MLÁDENEK, DIEŤA, BETLEHEMSKÉ DIEŤA

STAREC: Porozprávam vám svoj príbeh. Je veľmi zvláštny, ba až neuveriteľný. Prihodil sa mi v jeden decembrový večer. Stalo sa to takto: najradšej som vychádzal z domu za tmy, aby som nikoho nestretol. Keď som pribuchol bránku a vyšiel na ulicu, zo zvyku som sa obzrel: môj dom stál ako veľký tmavý opustený koráb. A ja som si pripadal ako večný pútnik. Pútnik za ničím. Cesta za dedinou sa strácala v hmle. Pomaly som vykročil do neistoty. A tu sa všetko začalo.

ŽENA/prichádza/: Dobrý večer.

STAREC/odvrkne/: Dobrý...

ŽENA: Aj ty ideš hľadať šťastie?

STAREC: Čože?

ŽENA: Ty si nepočul o tom, že sa narodilo zázračné dieťa, ktoré rozdáva ľuďom šťastie?

STAREC: Hlúposť. Také niečo sa stalo veľmi dávno... v Betleheme. Ale dnes?

ŽENA: Áno, to sa stalo teraz. Pod' so mnou, uvidíš!

STAREC: Čo uvidím? Hádám to neexistujúce šťastie?

ŽENA: Ver mi, nájdeme to dieťa... Veľmi ho potrebujem. Som v koncoch. Stratila som prácu. A kde si nájdem inú, keď som dva roky pred penziou? Som neperspektívna. Aj by som sa uskromnila, ale z čoho? Bývanie je drahé, aj strava.

STAREC: A muža nemáš?

ŽENA: Zomrel pred rokom, chudák. Infarkt. Stále sa za niečím naháňal. A syn... Šiel za prácou do Kanady. Po dlhom čase mi napísal, že sa tam oženil a domov sa už nevráti.

STAREC: Zle si ho vychovala.

ŽENA: Všetko som má dávala, len aby bol spokojný, aby sa vyrovnal ostatným kamarátom.

STAREC: Aj ty si bola nezodpovedná. Čo sa potom sťažuješ? Všetko si si sama zapríčinila. /Odíde od ženy, postúpi k obecenstvu/: Ešte mi všeličo vykladala, ale už som ju nepočúval. Napriek tomu som šiel ďalej, večerná prechádzka by mi bola chýbala. /Vráti sa k žene, urobí pár krokov a všimnú si sediaceho MLÁDENCA s fľašou./

ŽENA/príbehne k nemu/: Vstávaj! Prechladneš!

MLÁDENEK: Daj pokoj!

ŽENA: Vstaň, lebo zamrzneš!

MLÁDENEK: Nech! Čo z takého života!

STAREC: Nechaj toho opilca! Pod'!

ŽENA: Počkaj! Čo sa ti stalo, chlapče?

MLÁDENEK: Čo... Včera ma prepustili z basy. Kamoši na mňa našli vlámačku... a nebol som pri tom, prisahám! Lenže ich tatkovia mali vplyvných známych a ja... Odsedel som si tri

roky. Doma predou mnou pribuchli dvere. To vieš, lepšia rodina... Kam mám ísť? Dnes som prespal v meste na stanici. A zajtra? A čo budem robiť, kto si vezme kriminálnika do práce?

STAREC: Načo si sa kamarátil s lotrami?

ŽENA: Nechaj ho! Pod' s nami, chlapče! Ideme hľadať šťastie.

MLÁDENEK: Šťastie? Chachacha... No dobre, pôjdem, ja som za každú blbosť. Aj tak už nemám čo stratiť!

STAREC/zase pokročí dopredu/: A tak sme šli už traja. V tej chvíli som začal vážne uvažovať o tom, že sa vrátim! Čo ja mám spoločné s takými... s takými vývrhel'mi? Celý život som žil čestne! /Zarazí sa./ Teda... snažil som sa. /Vráti sa k ostatným, idú pár krokov, kým nenarazia na DIEŤA so psíkom./

MLÁDENEK: Aha... Čo je to tam na kraji cesty?

ŽENA: Dieťa a pes... Zaspali. Ved' zamrznú!

MLÁDENEK: Hej, malý, vstávaj! Kde bývaš?

DIEŤA: Nikde.

MLÁDENEK: Juj, netáraj! Už sa aj pakuj domov, uvidíš, ako ťa rodičia zmlátia.

DIEŤA: Nemám rodičov.

STAREC: Každý musí mať rodičov.

DIEŤA: Ale ja nie.

ŽENA: Umreli ti?

DIEŤA: Žijú.

ŽENA: Obaja?

DIEŤA: Hej.

MLÁDENEK: Ach tak! Neušiel si ty náhodou z detského domova?

DIEŤA: Hej. Čo si myslíš, že v decáku je nejaký život? Chodíme stále v jedných handrách a čo nám dajú jest', to je všetko rovnaké pomyje. Na nič nie sú prachy. Keď nám niekto prihrá šaty, šéf vyberie, čo je lepšie a potom s tým kšeftuje.

ŽENA: Bože môj! A kde si vzal toho psíka?

DIEŤA: Toho voľajakí ľudia pred chvíľkou vyhodili z auta a odfrčali.

MLÁDENEK: Jasné! Chceli sa ho zbaviť ako tí tvoji teba.

DIEŤA: Presne.

MLÁDENEK: Berieme ho so sebou, nie?

ŽENA: Pravdaže. Aj ono pôjde s nami hľadať šťastie.

STAREC/postúpi dopredu/: A tak sme už boli štyria a pes. Nenašiel som v sebe silu, aby som si povedal: dosť, ja sa vrátim domov a vy si choďte svojou cestou. Pochybná ženská, kriminálnik a nevychované decko. A v tej chvíli sa pred nami zjavil taký čudný dom. Zarazil som sa: túto cestu som poznal ako vlastnú dľaň a bol som ochotný odprisahať, že tu nikdy žiadny dom nestál. Lenže ten zvláštny dom teraz pri ceste stál a okolo neho bolo plno ľudí. Jedni vychádzali s radosťou, druhí s ovesenými hlavami. Hoci sme sa ich na všeličo pýtali, nikto nám neodpovedal. Rozhodli sme sa čakať. Veľmi dlho trvalo, kým sme prišli na rad a

vošli do domčeka. /STAREC sa vracia k ostatným, tí postúpia ďalej, prichádzajú k jaslám, v nich je BETLEHEMSKÉ DIEŤA/.

STAREC/vzrušene/: To nie je možné... Betlehemske dieťa... Ježiško... Ale veď ty si sa narodil pred dvetisíc rokmi!

BETLEHEMSKÉ DIEŤA: Vrátil som sa. Potrebovali ste ma.

STAREC: Neuveriteľné!

BETLEHEMSKÉ DIEŤA: Povedz, čo ťa trápi? Ako ti môžem pomôcť?

STAREC: Tak je to naozaj pravda s tým šťastím, čo hovorila tá žena... Betlehemske dieťa, vidíš, som už starý človek... Nemám veľa do konca života. Všetci ma sklamali. Nedalo by si mi ešte kúsok šťastia?

BETLEHEMSKÉ DIEŤA: Tebe? Veď ty si dostal v živote priveľa milosti. Dosiahol si také postavenie ako málokto. Uznávali ťa, vážili si ťa, obdivovali... Ba dokonca aj oslavovali!

STAREC: Áno, je to pravda, čo hovoríš, ale potom ma odrazu zo dňa na deň nikto nepotreboval. Musel som ustúpiť mladším. A niet horšej veci, ako myslieť na to, že už nemám pre čo žiť. Ani pre koho.

BETLEHEMSKÉ DIEŤA: A prečo si vymenil kariéru za lásku?

STAREC: Vieš... nechcel som byť viazaný.

BETLEHEMSKÉ DIEŤA: Vidíš... a preto si ostal sám. Lenže aj tak ti hovorím: stále máš priveľa šťastia. Toľko, že môžeš z neho rozdávať iným.

MLÁDENEC/k ŽENE/: Poďme preč... Keď tento starý tak dopadol, čo potom my... My si nezaslúžime vôbec nič.

DIEŤA/pristúpi bližšie k jasličkám/: Nie je ti zima, maličký?

BETLEHEMSKÉ DIEŤA: Trochu.

DIEŤA: Aj mne bolo tam, na ceste. Na, tu máš môjho psa, bude ťa ohrievať.

BETLEHEMSKÉ DIEŤA: Ty mi dávaš svojho psíka? Veď to je všetko, čo máš.

DIEŤA: Viac ho potrebuješ ako ja. Ja vydržím aj zimu. Už som veľký.

BETLEHEMSKÉ DIEŤA: Ďakujem ti. Nezabudnem na teba.

DIEŤA/pohľadí psíka a odstúpi od jasiel', STAREC ich pozoruje/.

BETLEHEMSKÉ DIEŤA: Nič ti nepripomína to dieťa?

STAREC: Áno, ale... Bolo to veľmi dávno.

BETLEHEMSKÉ DIEŤA: Prečo si nechcel, aby sa tvoje dieťa k tebe hlásilo?

STAREC: Ja... nemohol som si to vtedy dovoliť.

BETLEHEMSKÉ DIEŤA: A tak si ostal sám...

STAREC: Rozumiem, betlehemske dieťa... Rozumiem. /Pristúpi k ostatným a DIEŤAŤU./ Pod' so mnou, ja mám doma psa, aj mačku. Dám ti ich.

DIEŤA: Naozaj? /Schyť STARCA za ruku, no vzápätí sa zháči./ Ale kam s nimi pôjdem? Keď sa vrátim do decáku, vezmú mi ich.

STAREC: Nikto ti nič nevezme. Ostaneš u mňa. Aj vy dvaja môžete /pozrie na ŽENU a MLÁDENCA/. Mám veľký dom, aj záhradu. Ty by si mala dostať roboty okolo domu, nemusela by si už do práce. A tebe... tebe už len nejakú robotu nájdeme.

MLÁDENEK: Počkaj... ty to myslíš vážne?

STAREC: Áno.

MLÁDENEK/objíma ŽENU/: Mala si pravdu... Ty si mala pravdu, že si nájdeme šťastie!

STAREC/podíde dopredu/: V tej chvíli, keď som ich videl takých šťastných, som sa rozhodol, že sa ešte raz vrátim k betlehenskému dieťaťu, poďakujem mu a poviem: malo si pravdu, dostal som v živote až priveľa šťastia. Dostalo sa mi až veľmi veľa Tvojej milosti. Môžem z nej rozdávať. A tak sme sa vrátili, ale... Nikde nič... Žiadna budova. Žiadni cudzí ľudia. Len tí moji. A práve takí udivení ako ja.

ŽENA: Čo budeme robiť?

STAREC: Pôjdeme.

MLÁDENEK: Kam?

STAREC: No predsa ku mne. Veď som vám to už povedal.

DIEŤA: Môžem ti hovoriť dedo?

STAREC: Pravdaže.

DIEŤA: Dedo, poďme už domov, nejako sa zozimilo!

STAREC: Máš pravdu. Poďme. Všetci. /Postúpi dopredu./ A opäť sme kráčali štyria. Ale myslím, že v skutočnosti sme boli piati. Šlo s nami aj betlehenské dieťa. Ale tentoraz sa nám nedalo poznať.